

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE FAUNA SILVESTRE DE MENORCA

MEMÒRIA ANUAL 2025

Febrer, 2026

Gestionat per:

**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Consorci per a la Recuperació
de la Fauna

**GOB
MENORCA**

ECOLOGISME RESPONSABLE

Redacció i elaboració de continguts i anàlisi i tractament de dades:

Núria Bosch i Mercè Romero, Coordinadora i Biòloga del Centre de
Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca

Les imatges incloses en aquesta memòria tècnica són propietat de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, atès que han estat preses en el marc de la seva tutela sobre la fauna silvestre i en el desenvolupament de les activitats del GOB Menorca i del Centre de Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca.

ÍNDEX

1. Introducció

2. Centre de recuperació

- a. Equip de feina
- b. Registre històric d'ingressos
- c. Resum dels ingressos del 2025
 - I. Ingressos fauna silvestre
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Ingressos mensuals
 - 3. Distribució per classes
 - 4. A destacar de les espècies ingressades
 - 5. Municipis de procedència
 - 6. Principals causes d'ingrés
 - 7. Resolucions dels ingressos
 - 8. Marcatge
 - 9. Dades d'espècies amenaçades
 - II. Ingressos exòtics i domèstics
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Distribució per classes
 - 3. Municipis de procedència
 - 4. Principals causes d'ingrés
 - 5. Resolucions dels ingressos
- d. Actuacions de rescat d'amfibis
- e. Alliberaments destacats de l'any

ÍNDEX

3. Educació ambiental

- a. Visites escolars
- b. Excursió Escola d'Adults
- c. Portes obertes
- d. Visites d'estiu
- e. Estudiants en pràctiques

4. Voluntariat

- a. Al Centre de Recuperació
- b. Programa de cria de polls

5. Divulgació

6. Col·laboracions amb projectes científics

- a. Projectes
- b. Noves col·laboracions

7. Agraïments

- a. Establiments i entitats col·laboradores
- b. Equip de treball i col·laboradors

ANNEXOS

CONTACTE

1. INTRODUCCIÓ

L'any 1987 el **GOB Menorca** va decidir organitzar uns equips de gent voluntària per oferir assistència a la fauna silvestre accidentada, que no disposava de cap servei d'atenció. Veterinaris i naturalistes s'aplicaven a rebre animals i procurar la seva recuperació. Una dècada més tard, es van muntar les instal·lacions actuals del **Centre de Recuperació de Fauna Silvestre** (d'ara endavant, CRFS Me), alçades també amb mans voluntàries i ubicades a les Pedreres de s'Hostal gràcies a la col·laboració de la **Fundació Lithica**.

Després de 20 anys de funcionament voluntariós però eficaç, en 2018 es signa un conveni amb el **Consorci per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears** (COFIB), que permet augmentar el servei i les dotacions gràcies a la col·laboració amb la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural. Avui, es recullen cada any centenars d'exemplars de fauna silvestre, que són atesos de manera professional i, sempre que és possible, retornats a la natura. El Centre de Fauna acull també visites escolars i de públic en general, per donar a conèixer els reptes de la nostra biodiversitat.

1. INTRODUCCIÓ

D'entre les diverses tasques que assumeix el CRFS Me s'hi troben:

- Atenció telefònica, recollida i assistència a la fauna els 365 dies a l'any, 24 hores.
- Rehabilitació, marcatge i alliberaments d'espècies silvestres. Les aus són anellades amb anelles metàl·liques homologades, els mamífers s'identifiquen amb microxips i a les tortugues de terra amb fotoidentificació.
- Servei veterinari de la clínica Jaume Pons.
- Necròpsies d'animals facilitats en custòdia pels Agents de Medi Ambient per determinar causes de mortalitat amb indicis de mort no natural.
- Educació ambiental i tasques de divulgació.
- Suport a la Fundació Palma Aquàrium amb el rescat d'espècies marines protegides.
- Assessorament, recepció i gestió d'espècies al·lòctones i domèstiques extraviades.
- Cura i manteniment de la línia d'animals irrecuperables que romanen al CRFS Me.
- Bioteri: manteniment de 14 línies de ratolins i 2 de paneres per a proporcionar aliment viu/fresc quan és necessari.
- Tasques administratives derivades del CRFS Me.
- Manteniment i reforma de les instal·lacions.
- Gestió dels voluntariats.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Equip de feina

EL CRFS Me vetlla per la fauna silvestre accidentada oferint assistència i servei de recollida arreu de l'illa sense descans, els 365 dies de l'any.

És gràcies a l'augment del nivell de conscienciació ciutadana pel que fa a la preservació i conservació del medi ambient, que cada any l'equip del CRFS Me atèn i gestiona un elevat nombre de telefonades d'avisos referents a la fauna.

Aquest equip a la vegada ofereix un servei de recollida dels animals, s'encarrega de la recepció i de la gestió dels ingressos i de la posterior reintroducció dels individus recuperats novament al seu hàbitat. No obstant, com que el volum d'avisos de la ciutadania és tan elevat i de logística complexa, el CRFS Me compta amb l'**ajuda i cooperació principalment dels cossos de les policies locals i de les clíniques veterinàries** de l'illa com a punts de recollida d'animals accidentats.

Tanmateix, l'equip del CRFS Me s'encarrega de la divulgació i de l'educació ambiental relacionada amb el Centre i organitza **diverses jornades de voluntariat** a l'any que resulten **indispensables** per poder seguir realitzant les tasques rutinàries del Centre, el manteniment de les instal·lacions i l'atenció necessària als ingressats.

619 834 597

Camí Vell km1,
07760, Ciutadella
de Menorca

Personal del CRFS Me:

- Coordinació: 1
- Biòlogues: 1
- Tècniques: 2
- Guia visites estiu: 2

Equip de voluntàries:

- CRFS Me: 23
- Programa de manteniment: 10
- Programa europeu: 4
- Programa cria de polls: 7
- Recollides: 7

Agraïments per col·laboració en les recollides:

- Polícies municipals
- Policia Nacional
- Seprona i Guàrdia Civil
- Agents de Medi Ambient
- Clíniques veterinàries
- Protectores d'animals de Ciutadella i Maó
- Lloc de Menorca

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Registre històric d'ingressos

En els 28 anys de funcionament del CRFS Me s'han atès 29.078 animals, dels quals 17.259 han estat tortugues de terra (*Testudo hermanni*) provinents de la captivitat.

En el transcórrer dels anys la tendència dels ingressos al CRFS Me és a augmentar, en general, en tots els grups animals. A la Figura 1 podem veure com la classe animal de la qual rebem més ingressos és el de les aus, grup del que també ingressa la major diversitat d'espècies.

Grups com el dels amfibis, invertebrats i peixos poden passar desaparebutats pel baix número d'ingressos i perquè es van començar a comptabilitzar fa 6 anys els dos primers, i tot just aquest any el darrer.

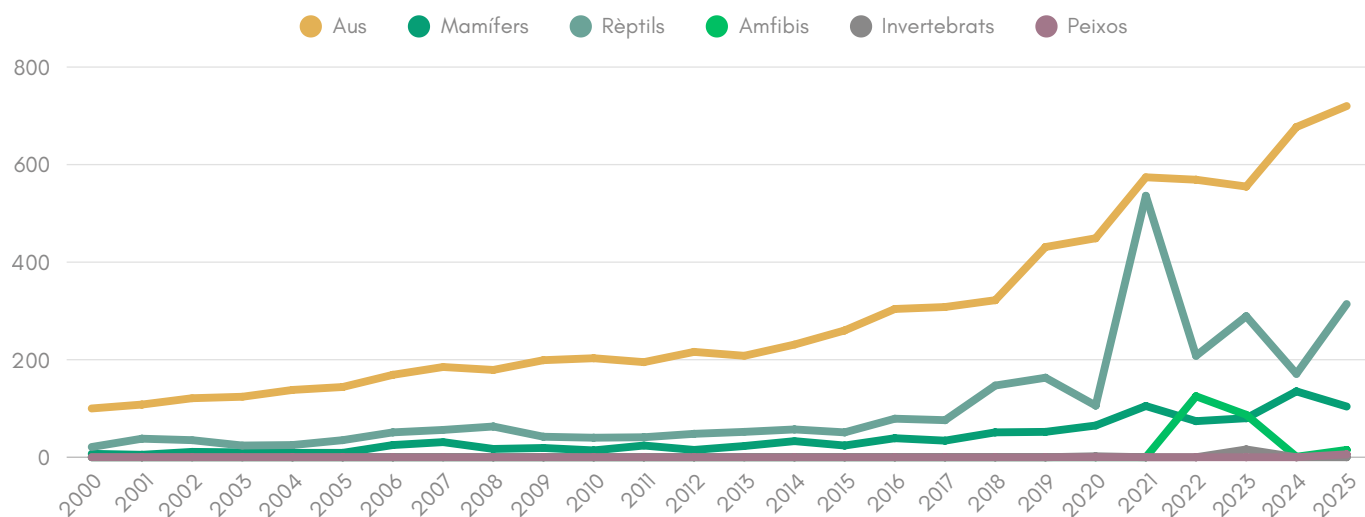

FIGURA 1.

Evolució del nombre d'ingressos agrupats segons la classe animal (aus, mamífers, rèptils, amfibis, invertebrats i peixos) des de l'any 2000 fins el 2025. No es comptabilitzen els ingressos de *Testudo hermanni* provinents de captivitat.

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Via d'entrada

El 2025 han entrat **1.473 animals**, un 14'1% més respecte l'any anterior. La majoria dels avisos de fauna han estat a través de **particulars** (71.1%) i de les **polícies locals** (16.8%) (Figura 2). Cal destacar que el volum d'entrades pel Servei de Control de Fauna (SCF) es deu al trampeig d'aus a l'aeroport, i les dels Agents de Medi Ambient (AMA) són de cadàvers dels quals es té sospita d'una mort no natural, per tal de practicar-ne la necropsia. Les altres entrades, tot i ser minoritàries, també són rellevants.

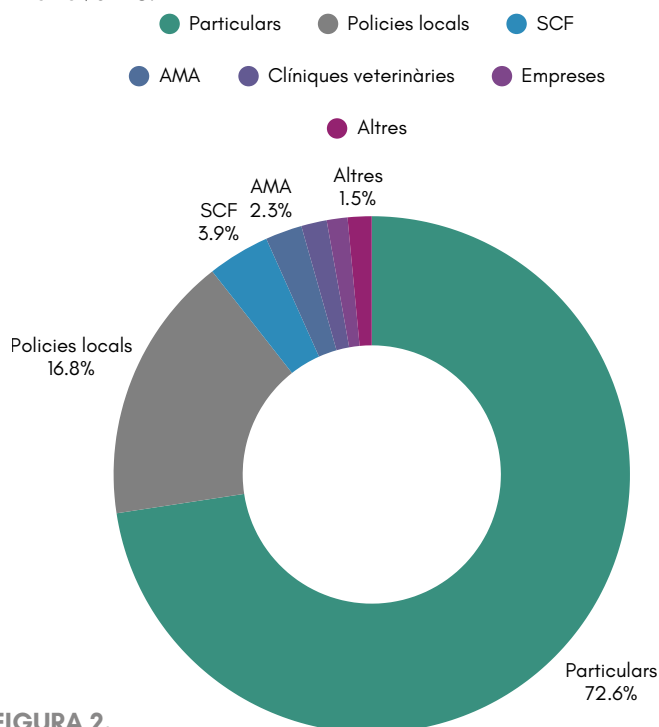

FIGURA 2.

Servei de recollida anual.

Ingressos mensuals

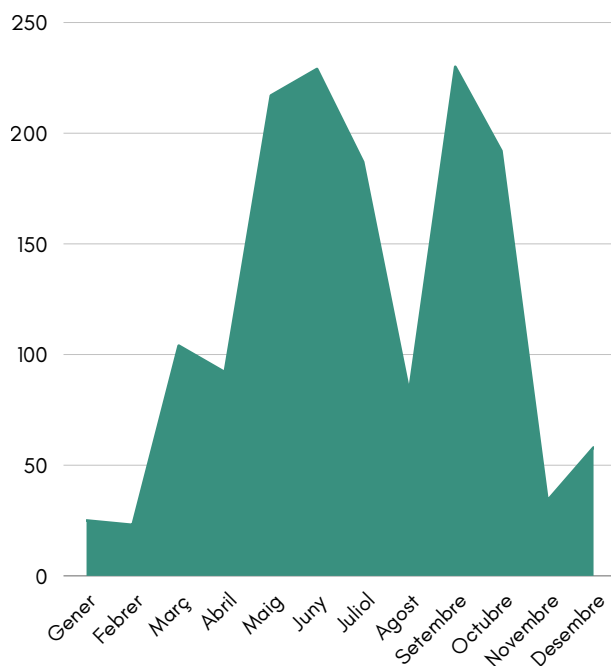

FIGURA 3.

Distribució de les entrades (1473) per mesos de l'any.

A la figura 3 es mostra la distribució del volum d'ingressos al CRFS Me al llarg dels diferents mesos de l'any. La clara temporada alta entre els mesos de primavera i estiu coincideix amb **l'època de cria** de moltes espècies i amb el període de **major afluència turística** a Menorca. Aquest increment d'activitat comporta una major detecció d'animals en dificultats i, en conseqüència, un augment dels ingressos. Al setembre i a l'octubre torna a haver-hi un repunt d'ingressos degut a la reubicació d'unes tortugues que afectaven a cultius i del trampeig de desenes de xoriguers migrants pel SCF.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Distribució per classes

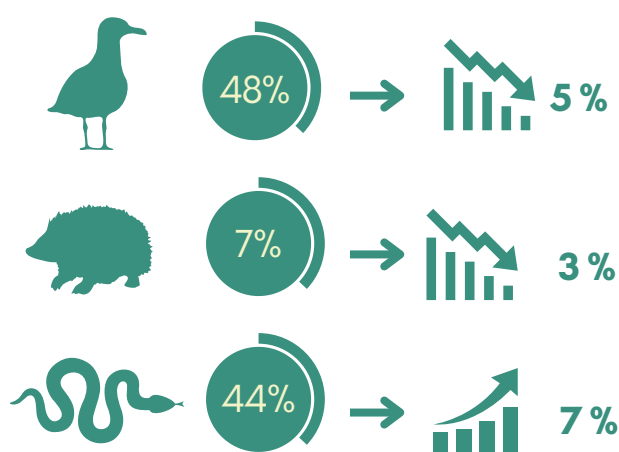

FIGURA 4.

Percentatges d'ingressos d'espècies silvestres per classes i tendències d'increment o descens, respecte el 2024.

De les 84 espècies ingressades, 70 corresponen a fauna autòctona i 14 a espècies al·lòctones i domèstiques.

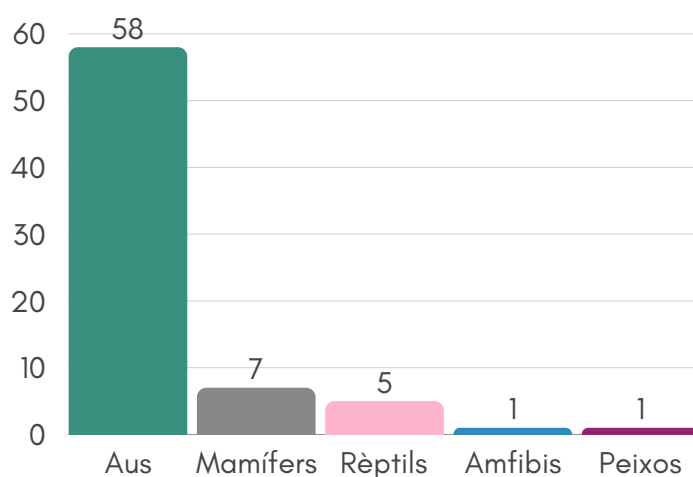

FIGURA 5.

Nombre d'espècies silvestres ingressades segons la classe.

A destacar de les espècies ingressades

Dels ingressos de l'any destaquen les següents dades:

- **Espècies rares o de difícil ingrés:** 1 soterí de coll negre (*Podiceps nigricollis*), 1 soterí petit (*Tachybaptus ruficollis*), 1 mussol banyut (*Asio otus*), 1 formiguer (*Jynx torquilla*) i 1 rata pinyada de peus grans (*Myotis capaccinii*).
- **Hams/art de pesca:** 2 ingressos d'espècies d'aus marines protegides amb categoria vulnerable: 1 corb marí (*Gulosus aristotelis*) i 1 gavina corsa (*Ichthyophaga audouinii*).
- **Captivitat:** els ingressos de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) provinents de captivitat han augmentat un 8% respecte a l'any 2024. El 2025 va ingressar també al CRFS Me un eriçó (*Atelerix algirus*) que havien criat i mantingut com a mascota durant 3 anys a una casa particular.
- **Altres causes:** entrada d'1 puput (*Upupa epops*) enganxat pel coll d'un plàstic i col·laboració amb els Agents de Medi Ambient (AMA) en el rescat de 6 anguilles adultes (*Anguilla anguilla*) atrapades al final d'un torrent que no tenia sortida al mar.

A l'**annex I, II i III** es mostren els noms comuns i científics de les diferents espècies silvestres ingressades i apareixen classificades segons l'ordre al que pertanyen, així com el nombre d'individus que ha necessitat assistència de cada espècie, les principals causes d'entrada i la seva resolució, entre d'altres.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Municipis de procedència

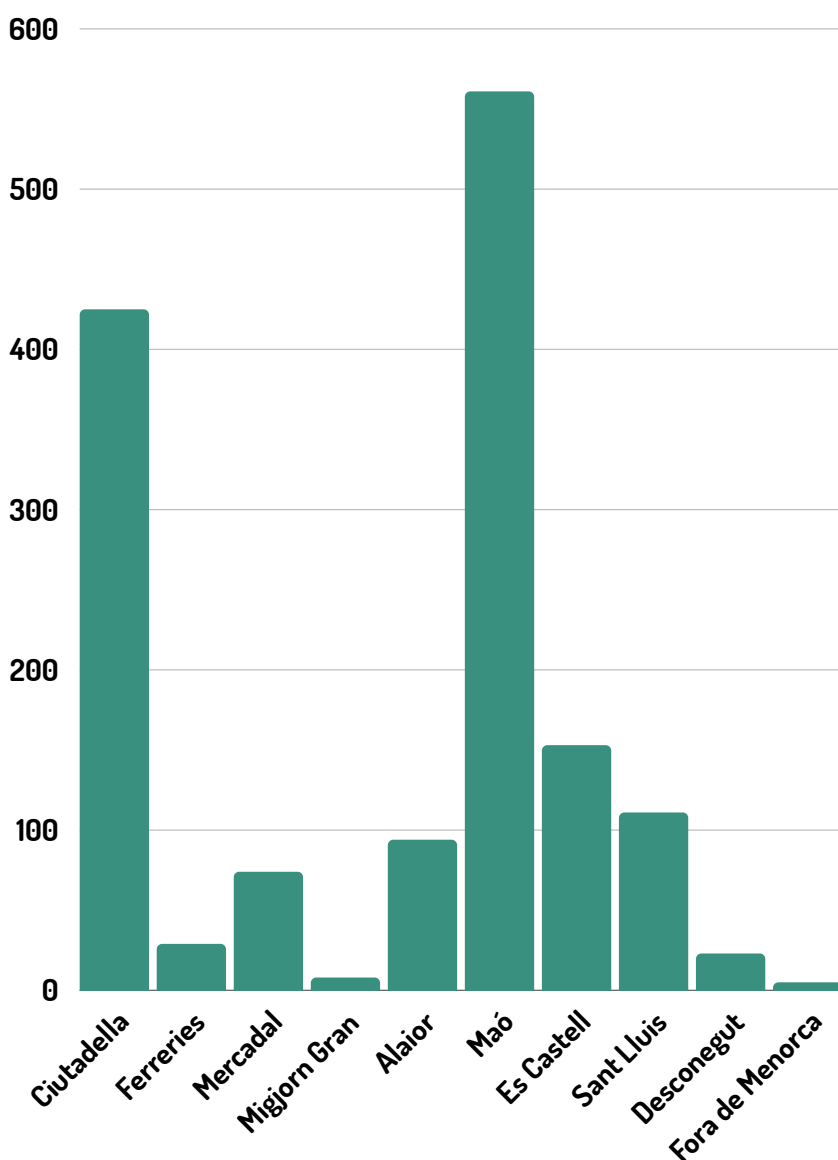

FIGURA 6.

Procedència municipal dels 1473 ingressos.

La figura 6 mostra la distribució dels ingressos segons el municipi de procedència. S'observa que Maó i Ciutadella concentren el major nombre de casos, definitivament relacionat amb la seva major població, extensió urbana i intensitat d'activitat humana. Altres municipis com Es Castell, Sant Lluís i Alaior presenten valors intermedis, mentre que municipis amb menor població o extensió territorial, com es Migjorn Gran o Ferreries, registren un volum d'ingressos més baix.

Dins de l'apartat *Desconegut* s'hi troben tots els casos en els que ha sigut impossible saber la procedència dels animals.

A destacar, aquest any han ingressat 5 exemplars de tortuga mediterrània provinents de captivitat a Catalunya.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés

El gràfic mostra la distribució de les principals causes d'ingrés d'animals al CRFS Me durant l'any 2025. Les causes més freqüents han estat:

- la **captivitat** (311), sobretot de tortuga mediterrània
- **polls i cries**, tant en les primeres etapes del desenvolupament en aus i mamífers (254) com en fase de **volanders** en aus (61)
- la categoria **altres causes**, engloba diferents motius d'entrada, però enguany destaca per la reubicació de 149 tortugues mediterrànies per afectacions als cultius de la finca
- **trauma desconegut** (123) afecta sobretot a aus que ingressen amb fractures d'origen incert
- entre els animals **trobat**s (101) s'hi engloben sobretot tortugues de terra que la gent de fora recull pensant que corren perill, els animals domèstics extraviats i els exòtics

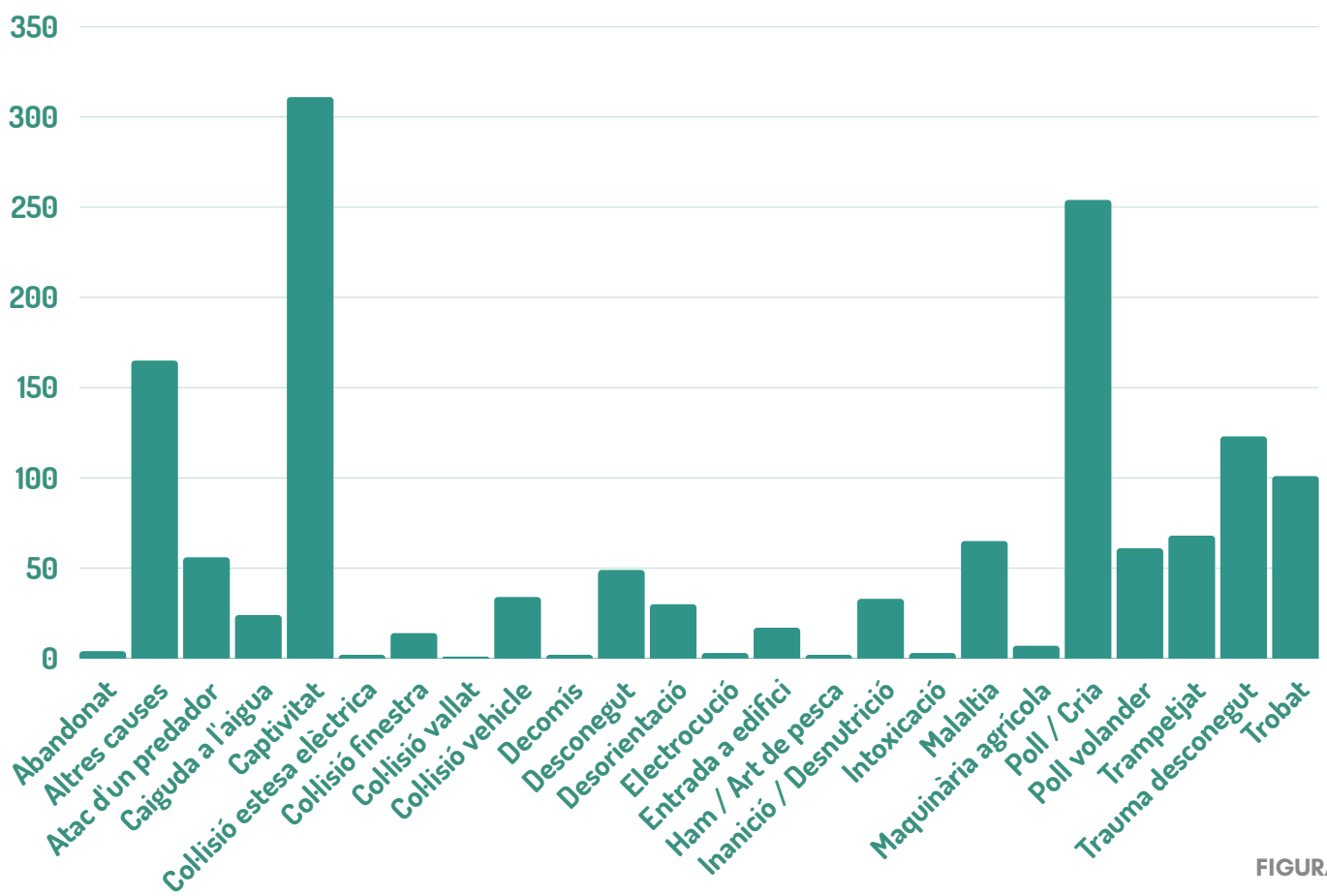

FIGURA 7.

Nombre d'animals ingressats segons la causa d'entrada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de polls, cries i juvenils

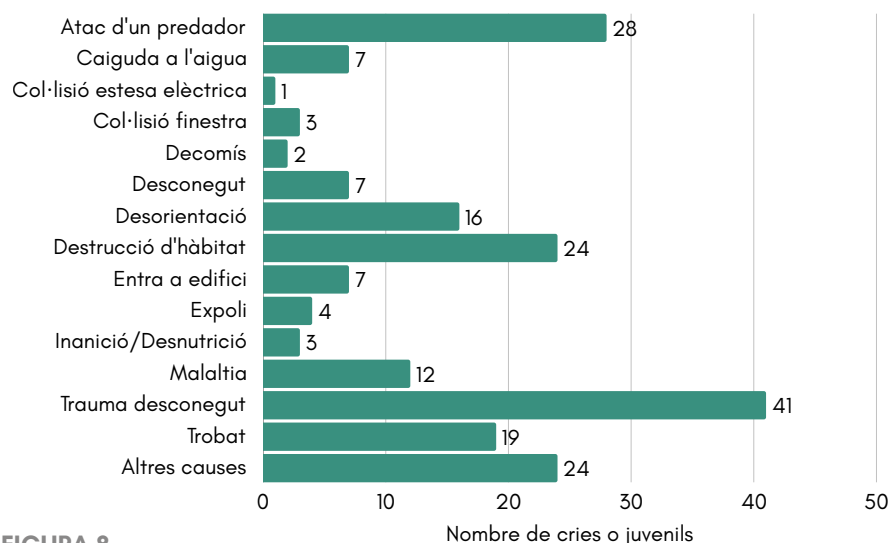

FIGURA 8.

Nombre de polls i cries silvestres ingressats vius (594 dels 624 ingressats en total) segons la causa d'entrada al CRFS Me.

Sense tenir en compte les causes de *Poll/cria* (228) i *Poll volander* (53), ni *Captivitat* (83) per tractar-se en tots es casos de tortugues de terra, s'observa com les altres causes d'ingrés que acumulen major volum d'entrades de polls i cries han sigut, en ordre descendent (Figura 8):

- **Trauma desconegut** (41): han sigut afectats sobretot a pardals, tòrtora, puputs, tords, xoriguers i gavines.
- **Atac d'un predador** (28): la majoria han estat provocats per moixos a passeriformes.
- **Destrucció d'hàbitat** (24) fa referència a la destrucció de nius de cabots (*Delichon urbicum*), coloms, rates cellardes, busquerets i calàpets.
- **Trobat** (19): majoritàriament tortugues de terra sanes trobades per particulars a camins i zones ajardinades.
- **Desorientació** (16): individus que entren sobretot a zones urbanes i ja no en saben sortir. Destaquen els juvenils de baldritja grossa que a l'hora de sortir del niu es desorienten per la contaminació lumínica dels pobles o ciutats.

D'entre els polls i juvenils ingressats, l'ordre més voluminós és el dels passeriformes (Figura 9), on les espècies més predominants són els pardals i els tords, seguit dels apodiformes (falzes) i dels falconiformes. Si sumam totes les entrades del grup dels rapinyaires (el qual engloba els ordres d'accipitriformes, falconiformes i strigiformes) les xifres arriben a les 80 entrades.

Ordre	Nombre de polls
Apodiformes	84
Charadriiformes	17
Columbiformes	47
Estrigiformes	29
Falconiformes	49
Passeriformes	161
Pelecaniformes	8

FIGURA 9.

Nombre de polls o juvenils ingressats dels ordres més abundants.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - rapinyaires

Les 3 causes principals d'ingrés són (Figura 10):

- **Trampejat** (38.3%): exemplars migrants caiguts en trapes de l'aeroport. Enguany han sigut 57 xoriguers.
- **Polls i polls volanders** (26.8%): de mussols (23) i xoriguers (14).
- **Trauma desconegut** (10.7%): afecta tant als de petita envergadura (2 xoriguers i 3 mussols), com als de mitjana (òliba) i gran envergadura (falcó i soter).

D'altra banda, cal destacar també els següents casos:

- **Col·lisions**: la majoria amb vehicles a les carreteres, però també alguns amb vidres i amb vallats.
- **Tir/dispar**: un xoriguer i un milà van ingressar amb restes de plom en fractures alars, indicatiu d'ús d'armes.
- **Altres causes**: l'únic exemplar de mussol banyut (*Asio otus*) que va ingressar ho va fer quasi sense plomes de vol i en molt mal estat a causa d'haver sobrevolat el crematori en ple funcionament.

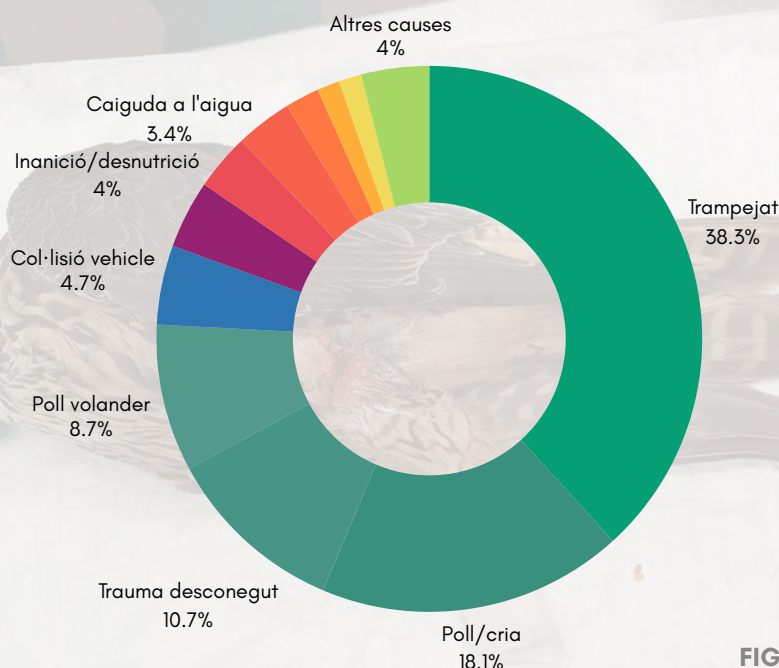

FIGURA 10.

Principals causes d'entrada dels 135 rapinyaires al CRFS Me.

FIGURA 11.

Mussol banyut (*A. otus*) amb les plomes de vol totalment cremades.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - marines

Moltes de les espècies d'aus marines es troben sota una **categoria de protecció autonòmica, estatal i europea** i, degut a la gran quantitat d'amenaques a les que s'enfronten avui dia (hams i arts de pesca, contaminació ambiental, lumínica i acústica, pèrdua d'hàbitat...), ingressen al CRFS Me.

De les causes d'ingrés de les espècies marines, en destaquen (Figura 12):

- **Malaltia** (30.3%): com en els darrers anys, ingressen moltes gavines amb quadre de paràlisi per la ingestió d'aliment infectat, sembla, pel bacteri botulínic. Si arriben en un estat primerenc, amb repòs i hidratació solen millorar sense complicacions.
- **Trauma desconegut** (21.2%): no es coneix l'origen del traumatisme però es pot identificar per les evidents fractures i cops que presenten els individus.
- **Desorientació** (13.6%): afecta sobretot als polls de virot gros i petit a l'hora de sortir del niu per l'efecte de la contaminació lumínica, ja que es guien per la lluna i les estrelles.

Els animals amb motiu d'entrada **desconegut** són sobretot els que han sigut entregats pels AMA i estan a l'espera de la resolució de la necròpsia.

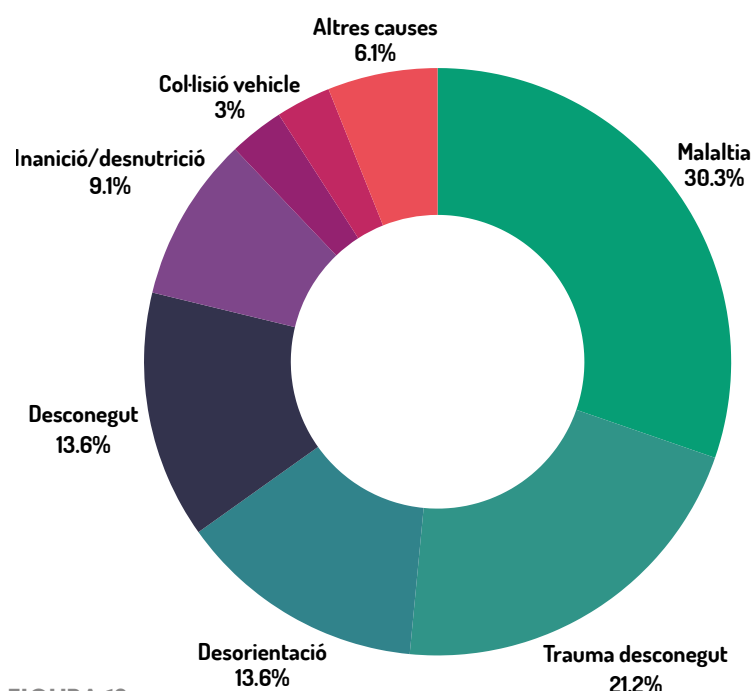

FIGURA 12.

Principals causes d'entrada d'aus marines al CRFS Me.

FIGURA 13.

Gavina amb paràlisi. S'identifica per les ales caigudes i per la impossibilitat de mantenir-se en peus.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - passeriformes

Els passeriformes ingressen al CRFS Me sobretot a l'època de cria, durant l'estadi de **poll** (82) o **poll volander** (41), i les espècies més comunes són els pardals, els tords negres i els verderols. Aquestes entrades es deuen, en gran mesura, a la humanització dels animals salvatges per part de la gent que els recull, ja que veuen un ocell petit sol i creuen que està abandonat, perdut o orfe, quan normalment els progenitors segueixen cuidant-los, tot i que moltes vegades també es troben en perill per ubicar-se en zones urbanes amb presència d'animals domèstics, cotxes o infants. La següent causa d'ingrés més comuna és per **trauma desconegut**, especialment complicada en aquest grup animal i més com més petita sigui l'espècie a tractar. Són animals amb un esquelet molt petit, fet que dificulta tant embenats com tractaments quirúrgics i rehabilitacions.

Cal destacar els **atacs de predadors**, una causa d'ingrés prou elevada i generalment de mal pronòstic, que a més és provocada fonamentalment per animals domèstics, que causen no només fractures i ferides evidents, sinó també lesions internes quasi impossibles de tractar. Les entrades per **destrucció d'hàbitat** es deuen a la destrucció dels nius, aquest any de busqueret capnegre, però també de cabot, una espècie protegida. Les **col·lisions** amb **vidrieres** (8) i **vehicles** (3) són un reflexe més de l'impacte humà en la natura, tenint en compte que al CRFS Me només ingressen els que no s'han mort tot seguit de l'impacte.

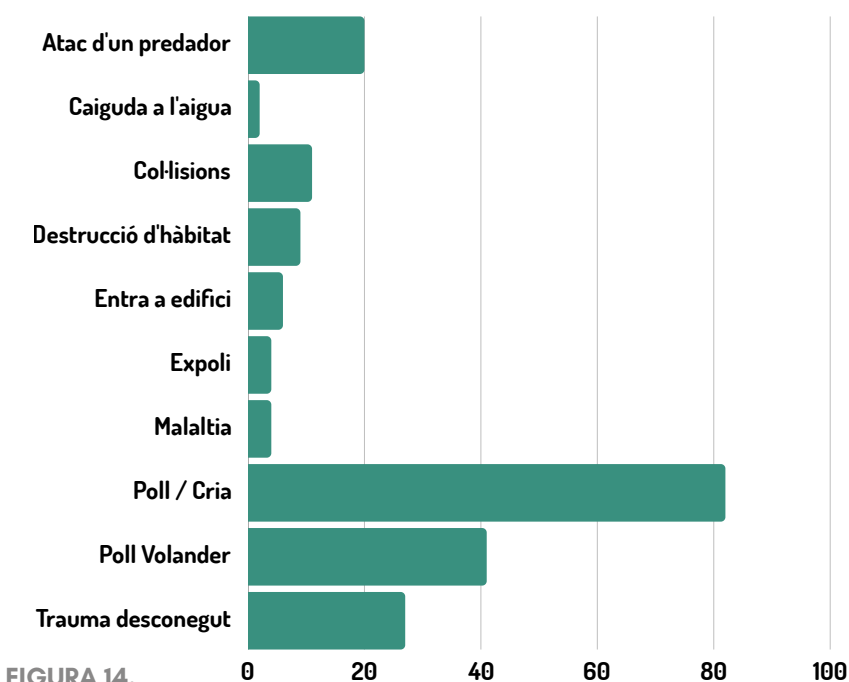

FIGURA 14.

Principals causes d'entrada dels passeriformes al CRFS Me.

FIGURA 15.

Una merla atacada per un predador amb lesions irreversibles.

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de mamífers

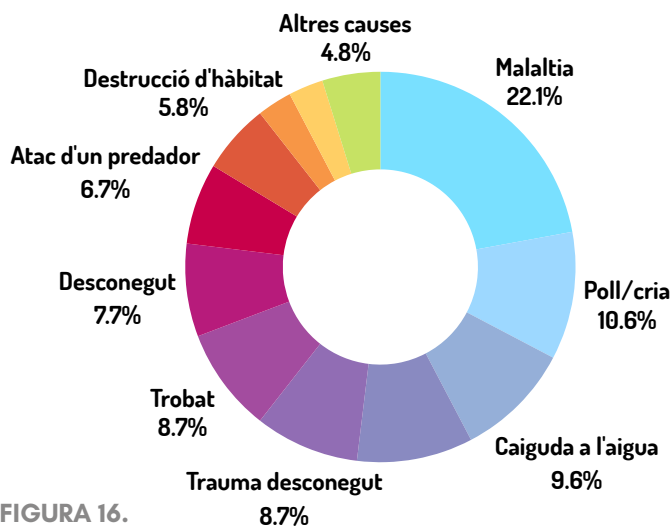

FIGURA 16.

Principals causes d'entrada dels mamífers silvestres al CRFS Me.

Principals causes d'ingrés de rèptils

En els rèptils, la causa principal d'ingrés segueix sent la **captivitat** de tortugues mediterrànies (310), cedides per particulars així com es van assabentant de que la seva tinença no està permesa. Aquest any estan classificades dins **altres causes** el conjunt de tortugues reubicades (147) per alimentar-se dels cultius d'una finca. A continuació destaquen el nombre d'animals **trobats**, referint-se al camaleó de Yemen i la falsa tortuga mapa que es suposa que van escapar d'una casa particular, 5 tortugues d'aigua autòctones que ens van fer arribar pensant que es tractaven d'espècies exòtiques invasores, i 66 tortugues de terra que la gent recull sense motiu aparent.

Enguany s'han reubicat dues serps blanques (*Zamenis scalaris*) desorientades que havien entrat a propietats privades, i una necròpsia ha revelat la mort d'una altra per intoxicació.

La gran majoria de mamífers que ingressen són eriçons (*Atelerix algirus*), tot i que també han ingressat varies espècies de quiròpters, 4 conills i 6 rates cellardes. La Figura 16 mostra la distribució percentual de les seves causes d'ingrés. Destaca la **malaltia** (23) sobretot en eriçons, que solen entrar amb un quadre de parasitació molt alt.

Aquest 2025 també han entrat varies **cries** d'erigó (10), que un cop han sigut tocades per un humà són abandonades per la mare i han de ser recollides.

Les **caigudes a l'aigua** (10) són relativament freqüents en piscines particulars, on eriçons o rates pinyades acudeixen a hidratar-se.

Altres eriçons entren **desnutrits** (10) i només necessiten una temporada per agafar forces.

Les rates cellardes van entrar com a cries degut a la **destrucció del seu niu**.

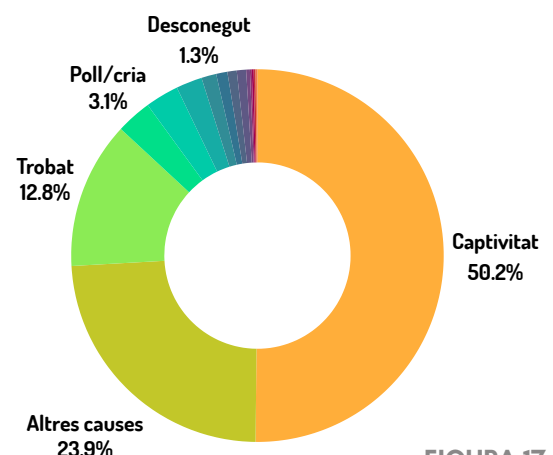

FIGURA 17.

Principals causes d'entrada dels rèptils silvestres al CRFS Me.

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos

Dels 1425 animals silvestres ingressats, el **63%** s'han pogut recuperar i alliberar.

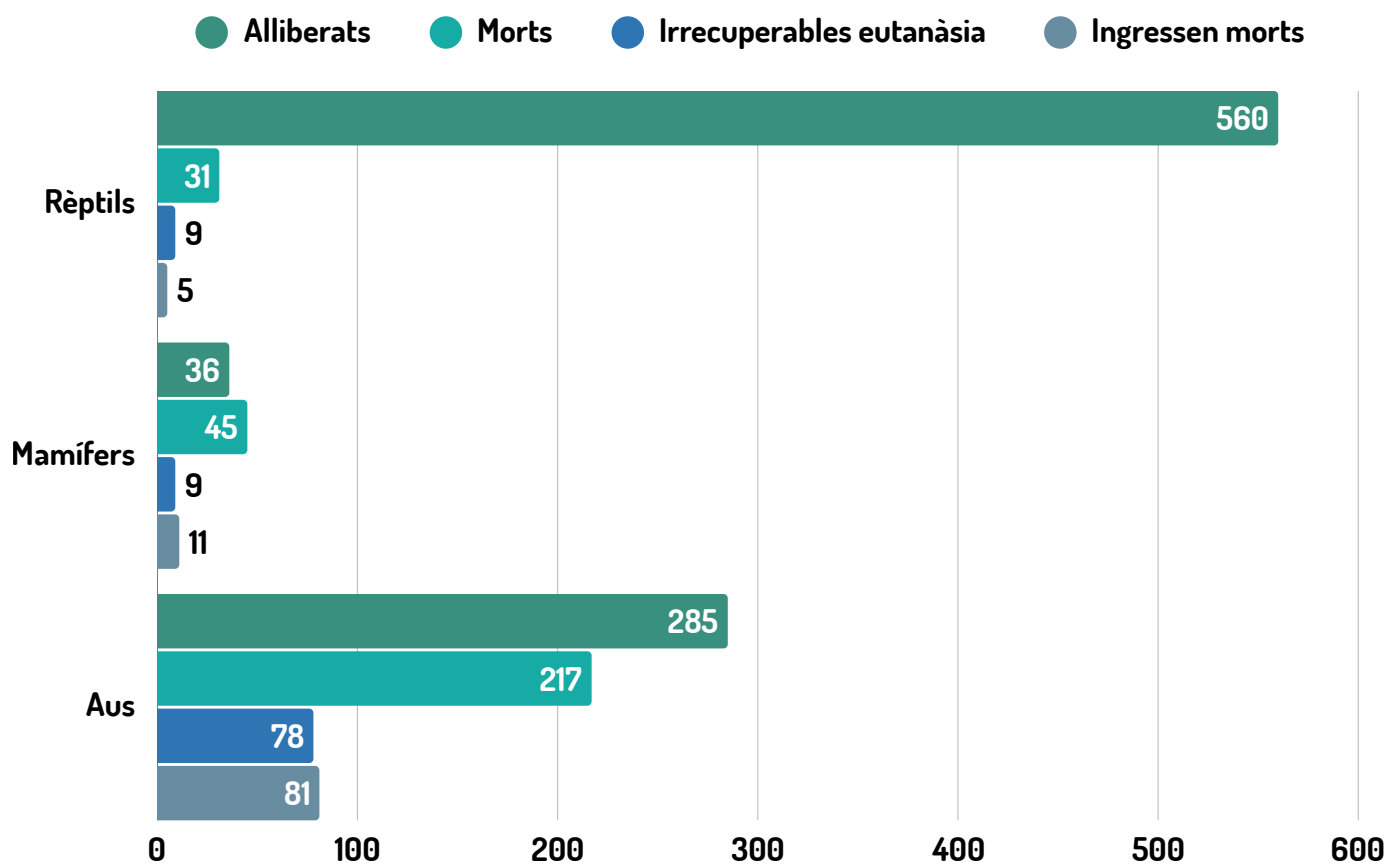

FIGURA 18.

Resolucions de la fauna silvestre ingressada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - alliberats

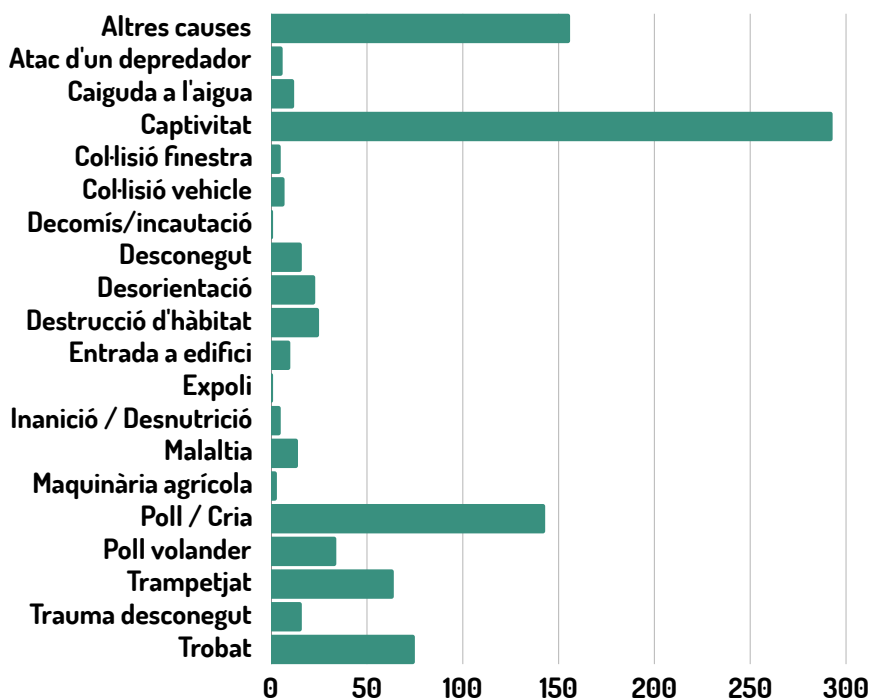

FIGURA 19.

Causas d'ingrés dels animals alliberats.

Les causes d'ingrés que, per norma general, han requerit de major atenció i dedicació han estat (Figura 19):

- **Polls i cries.** Hem criat i alliberat 166 exemplars que han ingressat de poll/cria, volander i per destrucció del seu hàbitat (nius). Els principals polls afectats han estat espècies de passeriformes (pardal, tord negre, cabot), de rapinyaires (xoriguers i mussols) i de falzies. Pel que fa als mamífers, han sigut eriçons i rates cellardes.
- **Col·lisions i traumes desconeguts.** Afectant a petits rapinyaires (mussols), passeriformes, gavines, eriçons i tortugues de terra.
- **Atac de predador.** Normalment per animals domèstics, solen causar ferides molt greus.
- **Malaltia.** Molts eriçons ingressen amb paràsits pulmonars difícils de tractar, i gran quantitat de gavines ho fan amb paràlisi flàccida total o parcial.

S'han pogut **alliberar 909 animals** de 1473 ingressos el 2025.

En animals salvatges, la recuperació depèn en gran mesura de la tolerància a l'estrès de l'individu. Aquesta tolerància dependrà, alhora, de l'espècie en qüestió i de la gravetat dels seus símptomes.

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - baixes per eutanàsia per lesions irreversibles i morts al CR

Tot i els esforços, no sempre és possible recuperar un animal ingressat: el 2025 s'han mort 306 animals i 99 s'han hagut d'eutanasiar per lesions incompatibles amb la vida en llibertat (Figura 20).

Els **traumatismes** (25.3%), sovint provoquen **fractures o luxacions** en els animals que són complexos de tractar, especialment en els petits passeriformes. El temps que passa entre que es produeix la lesió i l'ingrés al CRFS Me és crucial, ja que es redueix el risc d'infecció i d'empitjorament general de la lesió, apart del debilitament de l'animal. Les fractures amb ossos estellats o exposats tenen molta menys probabilitat de tenir èxit en una cirurgia. Els eriçons **malalts** que venen amb un quadre de parasitació molt avançat tenen poques probabilitats de sobreviure, igual que les gavines amb una paràlisi molt aguda que s'han vist debilitades per no poder menjar ni beure pot ser durant dies.

Aquest any destaquen els **polls i cries** morts. Tot i que hi ha molts factors que influeixen en l'èxit del seu desenvolupament (temps que no han estat alimentats, si han estat exposats al Sol o no, si s'han lesionat al caure del niu, si les persones que els han trobat els han alimentat inadequadament...), durant aquesta temporada de cria el personal al CRFS Me ha sigut mínim, el que ha dificultat enormement el treball exhaustiu que requereix cuidar tants polls.

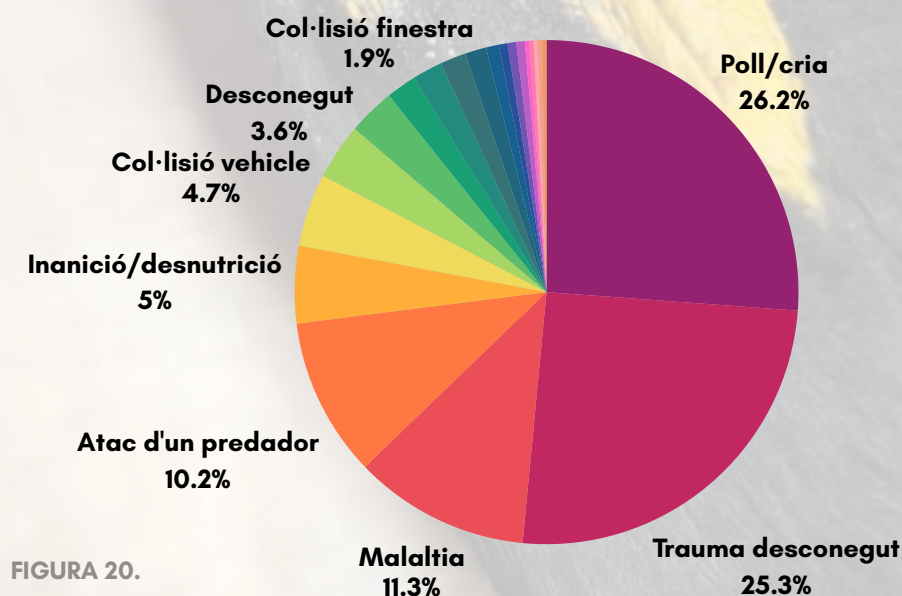

FIGURA 20.

Principals causes d'entrada dels animals morts o eutanasiats.

FIGURA 21.

Soter operat d'una fractura alar

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - Ingressen mort

El 27.8% dels 98 animals que han ingressat morts (Figura 22) han estat cadàvers que els AMA han recollit per sospites d'intervenció humana i entregat al CRFS Me per a poder-ne fer les necròpsies.

Durant el 2025 s'han duit a terme 3 sessions de necròpsies per la veterinària Nieves Negre del COFIB, per les que s'han pogut determinar les següents causes de mort:

- **Col·lisió vehicle:** 2 òlibes i 1 esplugabous.
- **Caiguda a l'aigua:** 1 voltor lleonat i 1 milà.
- **Electrocució:** 1 corb, 1 milà i 1 xoriguer.
- **Causa de la mort indeterminada:** 8 baldritjes grosses. Tot i haver-hi hipòtesis de les causes de mort, no ha sigut possible afirmar-ho amb certesa per l'estat de descomposició en que s'havien trobat els animals.

Algunes de les causes de defunció dels animals que s'han mort abans d'ingressar al CRFS Me són:

- **Desconeguda:** tot i que es demana que s'ompli la fitxa d'ingrés, hi ha gent no ho fa per diversos motius i no arribam a saber el motiu de l'entrega.
- **Inanició/desnutrició:** animals que s'han trobat ja molt dèbils.
- **Col·lisió vehicle:** tortugues, òlibes i esplugabous, principalment.

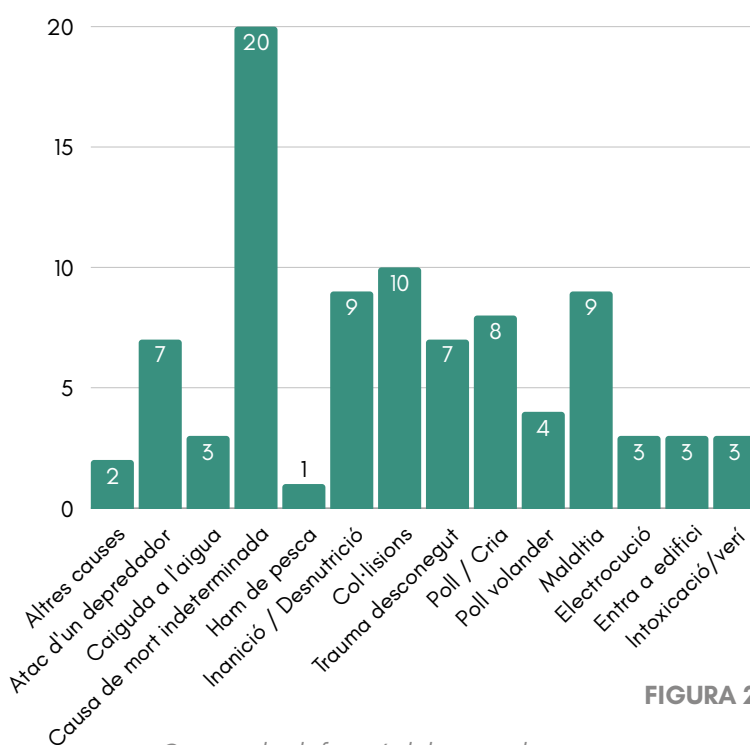

FIGURA 22.

Causas de defunció dels animals que ingressen morts.

Romanen al CR

Encara romanen 10 animals al CRFS Me que varen ingressar el 2025

- 6 tortugues mediterrànies que van entrar o es van recuperar totalment quan ja havia arribat el fred
- 1 eriçó amb ferida oberta al cap causada per una desbrossadora
- 1 pardal amb lesions incompatibles amb la posada en llibertat, que ens servirà per a la cria d'altres polls durant la pròxima temporada
- 2 animals exòtics en categoria CITES, pendents de traslladar-se a les dependències de FNP.

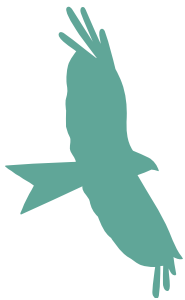

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Marcatge

Sempre que és possible, les **aus** són identificades amb una anella metàl·lica alfanumèrica única. Tot i així, preval el benestar dels individus i són amollats sense anellar alguns passeriformes criats per voluntaris, per evitar-ne el desplaçament i l'estrés que els suposa. També s'han amollat sense anellar la gran majoria de falcies ingressades, ja que en anys anteriors es va detectar que les anelles els hi provocaven molèsties.

Un any més, gràcies a la col·laboració del departament de Medi Ambient del Consell Insular de Menorca, hem pogut marcar amb anelles i emissors a 2 milans que s'han recuperat al CRFS Me.

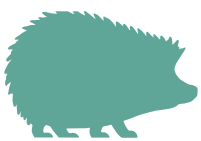

FIGURA 23.

FIGURA 24.

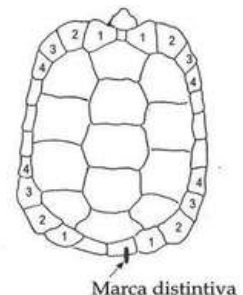
Baldritja anellada amb anella metàl·lica. Milà amb marca emissora satel·lital cedida pel CIME.

Quant als **mamífers** que s'alliberen, només es marquen els eriçons amb microxips. La resta de mamífers com ara les espècies cinegètiques (conills), petits carnívors (marts i mostels), insectívors (quiròpters) i rosegadors (rates cellardes), s'alliberen sense marcar principalment per 2 motius: manca de recursos o per no intercedir en estudis poblacionals de grups de recerca que marquen amb metodologia pròpia.

Dels **reptils** que s'alliberen, s'empra com a tècnica de marcatge la fotoidentificació en tortugues de terra i d'aigua. En tortugues de terra també s'utilitza el marcatge amb serreta a la placa dreta caudal, com es mostra a la imatge de la dreta. Els ofidis i els lacèrtics són alliberats sense marcar.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos fauna silvestre

Dades d'espècies amenaçades

Espècie	Categoria	Alliberat	Ingressa mort	Mort al CR	Irrecuperable eutanàsia	Traslladat a un altre CR	Total
<i>Calonectris diomedea</i>	VU	6	8		1		15
<i>Caretta caretta</i>	VU		5			31	36
<i>Emys orbicularis</i>	VU	5		1			6
<i>Gulosus aristotelis</i>	VU	1	1	2			4
<i>Ichthyaelus audouinii</i>	VU		1	1	2		4
<i>Merops apiaster</i>	VU	2					2
<i>Milvus milvus</i>	EN	2	4	1	1		8
<i>Myotis capaccinii</i>	EN		1				1
<i>Neophron percnopterus</i>	VU		1	1			2
<i>Pandion haliaetus</i>	VU		1				1
<i>Puffinus mauretanicus</i>	EN		1				1
TOTAL							80

FIGURA 25.

Espècies catalogades com "En Perill d'Extinció" (EN) i "Vulnerable" (VU) segons el Llistat RD 139/2011 i que apareixen al Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades.

Aquest 2025 ha sigut el primer any des del 2020 en què s'ha detectat una nidificació de tortuga marina a Menorca. Després de rebre l'avís de la troballa d'una cria de *Caretta caretta*, dues treballadores del CRFS Me es van traslladar a Cala en Calderer per inspeccionar la zona. Gràcies a la coordinació amb l'equip de **Fauna Marina del COFIB**, es va poder detectar la ubicació del niu, raó per la qual es varen traslladar des de Mallorca per a fer-ne l'exhumació al dia següent. Comptant les cries trobades, els ous i les restes d'ous ja eclosionats es va deduir que la tortuga havia posat 95 ous en total, dels quals les 25 tortugues i 5 ous trobats van ser traslladats a les instal·lacions del COFIB a Mallorca com a part del programa **Head-starting**. Passats uns mesos, quan la supervivència de les cries hagi augmentat, seran alliberades de nou a Menorca.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos exòtics i domèstics

Via d'entrada

Un total de 61 exemplars de 16 espècies ingressen al CRFS Me.

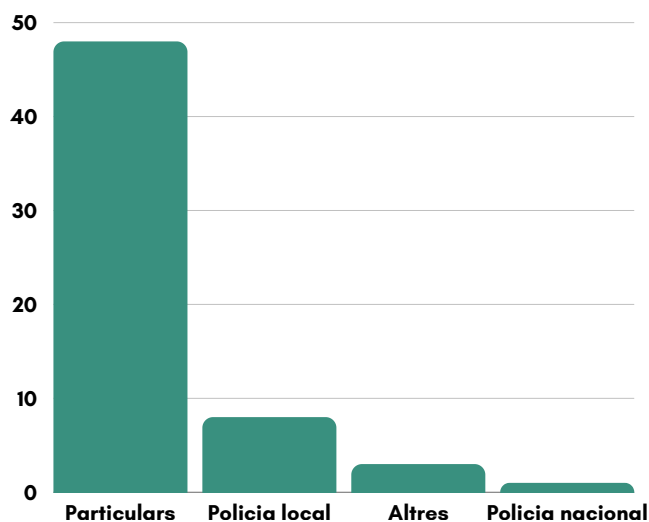

FIGURA 26.

Número d'animals domèstics i exòtics ingressats segons qui fa l'entrega.

Distribució per classes

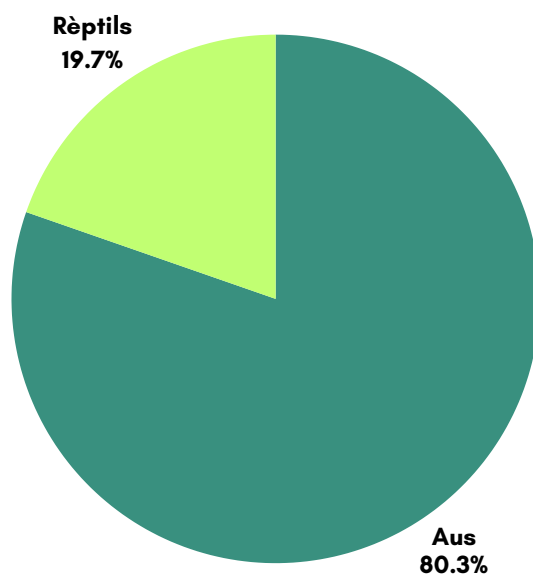

FIGURA 27.

Percentatge d'animals exòtics i domèstics ingressats segons la classe.

Els 61 individus ingressats **representen el 4% del total d'ingressats** (1.473), el que suposa una disminució de l'1% respecte als ingressats el 2024.

La **majoria dels ingressos són d'aus** (49 individus) (Figura 27), i dins de les aus la majoria són **coloms** que els particulars entreguen directament al CRFS Me. Altres aus domèstiques han sigut adoptades (ànec muts, ànec collverd híbrid). Roman al centre un individu de *Pyrrhura molinae*, pendent de reubicació. Quant als **rèptils** (12 individus), les tortugues de Florida són l'espècie més prevalent, sobretot per la captura per trampeig. Roman al centre una espècie de camaleó del Yemen (*Chamaleo calyptratus*), pendent de reubicació.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos exòtics i domèstics

Municipis de procedència

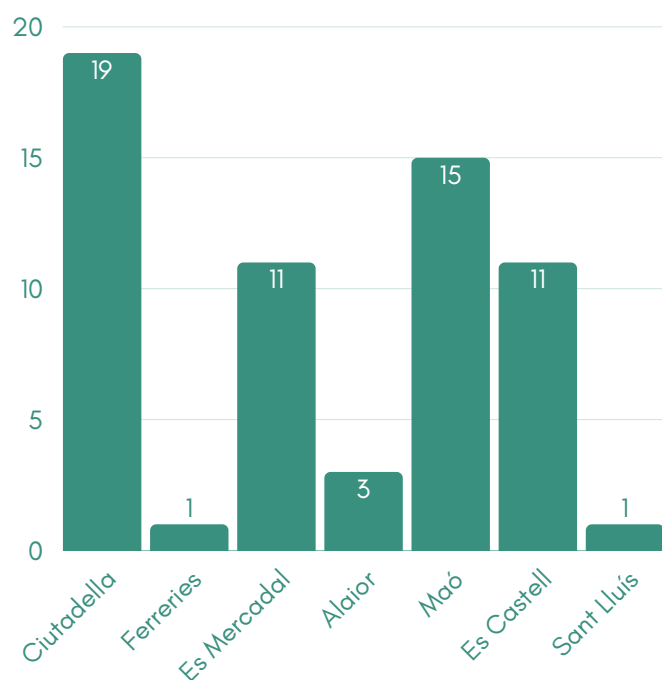

FIGURA 28.

Procedència municipal dels 61 ingressos.

Destaquen com a municipis amb major recepció d'animals exòtics i domèstics Ciutadella, amb 19 entrades, i Maó, amb 15. A Es Mercadal s'observen 9 entrades, provinents de les tortugues de Florida de la zona de torrent de Cala Tirant (Figura 28).

Principals causes d'entrada

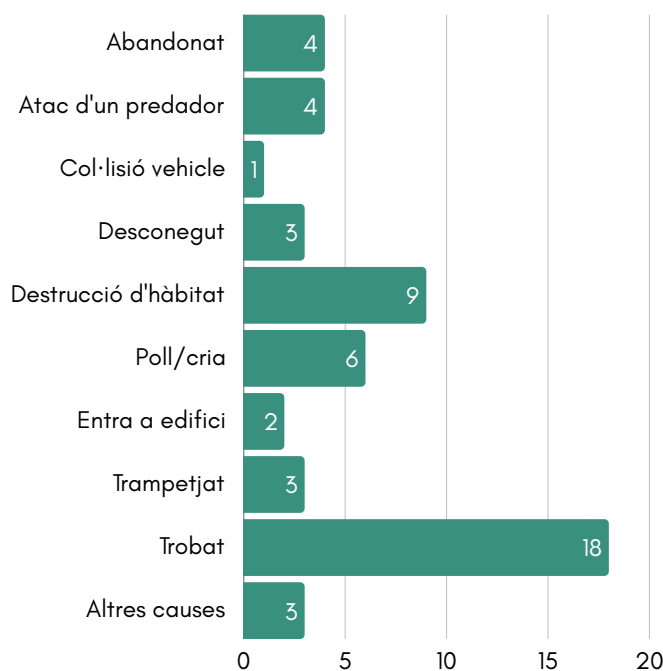

FIGURA 29.

Causa d'entrada dels domèstics i exòtics ingressats

Les causes més predominants d'ingrés han estat (Figura 29):

- **Trobat** (18). La majoria han estat exòtics extraviats: el camaleó, un diamant de Gould, inseparables...
- **Tramptetjat** (3): en el cas de les tortugues de Florida.
- **Poll/cria** (6): són coloms provinents de Maó que es van cedir a una voluntària per a la seva cria.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2025

Ingressos exòtics i domèstics

Resolucions

Les resolucions més destacables dels exòtics i domèstics han estat (Figura 30):

- **Eutanàsia** (32.8%). Aplicada a les espècies invasores ja que son perjudicials pels ecosistemes menorquins i no es poden tornar a posar en llibertat, i als coloms amb lesions, traumatismes o malaltia, ja que no oferim servei veterinari per aquesta espècie.
- **Mort** (19.7%) i **alliberat** (18%) es corresponen als coloms que arriben en molt mal estat i als criats per voluntàries, respectivament.
- **Adoptat** (9.8%). S'han adoptat 5 espècies d'aus: dos indiots, un inseparable de Namíbia i un inseparable de cap negre, un diamant de Gould i un ànec collverd híbrid.
- **Roman centre** (3.2%). Romanen al centre el camaleó del Yemen i la *Pyrrhura* per ser espècies catalogades CITES, pendents de ser reubicats a centres autoritzats.
- **Cedit** (3.2%). Els coloms domèstics que han arribat al centre han sigut cedits als colomòfils corresponents que s'encarreguen de retornar-los als seus propietaris.

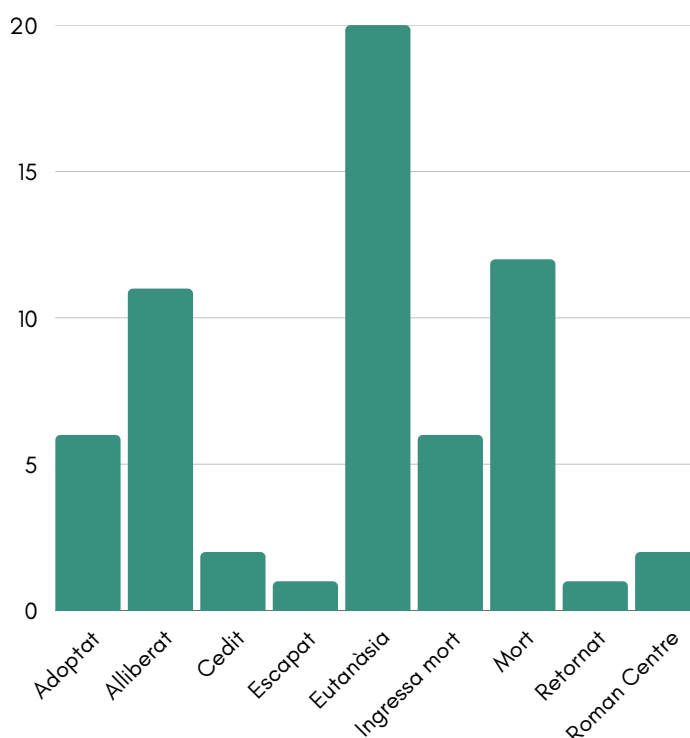

FIGURA 30.

Resolucions dels exòtics i domèstics ingressats.

FIGURA 31.

Dreta. *Pyrrhura* que roman al centre.
Esquerra. Agaporni de cap negre adoptat.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Actuacions de rescat d'amfibis

El **canvi climàtic** i la **fragmentació de l'hàbitat** són factors que afecten, d'entre moltes altres espècies, a les poblacions de **calàpet** (*Pseudepidalea viridis*), incidint principalment en el seu cicle reproductiu.

Aquest amfibi requereix de la **disponibilitat d'aigua dolça** per poder depositar les postes, perquè un cop eclosionin els ous, els cabots (capgrossos) puguin créixer fins a poder realitzar la metamorfosi i assolir la condició adulta (Figura 32).

A la natura crieu en **basses temporals**, és a dir, que s'assequen en determinades èpoques de l'any, sobretot a l'estiu, el que permet eliminar els possibles predadors (com larves de libèl·lules) que han arribat fins allà però a la vegada suposa un perill, si s'assequa abans que hagin acabat el seu procés de desenvolupament. No obstant, la pèrdua d'hàbitat des de fa uns anys ha propiciat a l'espècie a **adaptar-se**, depositant les postes a punts d'aigua permanents, com són les **piscines i safareigs** de cases però també de complexos hotelers.

Els amfibis són molt vulnerables a canvis ambientals i tenen baixa tolerància als productes químics que s'apliquen a les piscines per mantenir l'aigua neta. És per aquest motiu que previ a l'acondicionament d'aquestes piscines de cara a la temporada turística es solen fer batudes per part del CRFS Me per diferents zones de l'illa per detectar possibles casos d'actuació de rescat.

Enguany s'han efectuat **3 actuacions** en ambients molt diversos de l'illa de Menorca:

- **2 Rescats a les piscines del complex hotelier Insotel.** Captura i reubicació dels cabots a la bassa del CRFS Me fins que arriben a la fase metamòrfica, i dels exemplars adults a altres indrets més apropiats.
- **Rescat de cabots d'una bassa natural propera al far de Punta Nati.** Captura i trasllat dels cabots a la bassa del CRFS Me per assegurar tot el procés de la metamorfosi de les larves, ja que, per les altes temperatures de l'estiu, la bassa es sol secar. Posteriorment els calàpets van ser alliberats a una zona segura.

Una vegada els cabots de la bassa del CRFS Me completen el seu procés metamòrfic i comencen a sortir-ne, es recol·lecten per **amollar-los a diferents basses**: una bassa que es va construir a la mateixa Pedrera de Lithica, la bassa de Cala Morell i una bassa ubicada a Parelleta (finca de custòdia agrària). Enguany s'han comptabilitzat els **juvenils reubicats**, arribant a ser **més de 500**.

Cal destacar que aquest any van ingressar al CR dos individus de **calàpet leucístics**, caracteritzats per una alteració genètica que provoca la pèrdua de pigmentació, adoptant el color blanc. Malauradament quan estaven apunt de completar la metamorfosi es van perdre de vista.

FIGURA 32.

Fase cap grossos. Es pot observar l'anomenat calàpet leucístic.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Alliberaments destacats de l'any

Al llarg de l'any s'intenten aprofitar els alliberaments de diferents espècies per agrair la col·laboració de voluntariat, empreses, finques de custòdia agrària, etc. en el seu compromís en la defensa i cura de la fauna menorquina. A més, durant aquest estiu també s'han alliberat animals (xoriguers i tortugues de terra) per a enriquir activitats d'educació ambiental efectuades pel GOB.

FIGURA 33.

Alliberament el mes de juliol de 3 xoriguers criats al CRFS Me en una activitat ambiental de l'Hotel Turquesa Mar, que disposa d'una rudiola de donatius.

FIGURA 34.

Alliberament de tres xoriguers a les colònies juvenils del GOB a Mongofre Nou, el mes de juliol.

FIGURA 35.

Xoriguer alliberat a una finca de custòdia agrària com a símbol després de la instal·lació d'una caixa niu.

FIGURA 36.

Alliberament anual col·lectiu de mussols al Toro efectuat pels voluntaris, voluntàries i famílies que han contribuït i ajudat al funcionament del CRFS Me.

Alliberaments destacats de l'any

Altres alliberaments distingits de l'any...

FIGURA 37.

Alliberament d'un soter (*Hieraaetus pennatus*) el mes d'octubre per part d'un estudiant de pràctiques.

FIGURA 38.

Alliberament d'un corb marí emplomallat (*Gulosus aristotelis*) el mes de setembre.

FIGURA 39.

Alliberament d'un milà reial (*Milvus milvus*) el mes d'octubre, rehabilitat al centre des del mes de juny.

FIGURA 40.

Alliberament d'un milà reial (*Milvus milvus*) el mes de juliol, ingressat des del març.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

L'educació ambiental (EA) és, conjuntament amb la recuperació de la fauna silvestre, un dels objectius primordials del CRFS Me.

Es pretén divulgar els problemes que afecten a la fauna silvestre i promoure la consciència i el respecte pel medi natural. A través dels projectes del GOB Menorca, també s'ofereixen eines perquè la ciutadania pugui implicar-se activament en la protecció i preservació dels ecosistemes de Menorca.

Per assolir aquest propòsit, s'organitzen activitats i tallers educatius al llarg de l'any, visites escolars, universitàries i altres col·lectius, jornades de portes obertes, tallers per a famílies, visites guiades a l'estiu, voluntariats i alliberaments col·lectius, entre altres iniciatives.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

Visites escolars

Al llarg del curs escolar es van rebre a les instal·lacions del CRFS Me a 18 grups d'alumnes de diverses edats i centres educatius, sumant un total d'aproximadament 326 infants.

Durant aquestes visites l'alumnat va poder descobrir part de la fauna que resideix a Menorca i les principals amenaces a les que s'enfronten, i les històries particulars dels irrecuperables del CRFS Me, així com aclarir tots els dubtes que tenien respecte als animals autòctons de l'illa (Figura 38).

També es va rebre, durant el mes de maig, el grup del Màster en Biologia i Conservació de la Universitat de Salamanca.

FIGURA 41.

Explicació sobre els calàpets a un grup escolar.

Excursió amb l'Escola d'Adults

A finals d'abril de 2025 es va repetir l'excursió anual per a un petit grup de l'escola d'adults. L'itinerari comença a la Naveta des Tudons i es segueix la ruta fins arribar a les instal·lacions del CRFS Me, tot descobrint les aus que es deixen veure i les seves problemàtiques principals.

FIGURA 42.

Grup d'excursió de l'escola d'adults.

3. EDUCACIÓ AMBIENTAL

Portes obertes

És una oportunitat per venir a conèixer les principals espècies d'animals irrecuperables que viuen al CRFS Me, la seva història del per què estan allà, a la vegada que també es mostren alguns animals silvestres en fases de recuperació.

El dia de portes obertes sol coincidir cada any amb el dia del Medi Ambient, per celebrar tots junts la gran feina feta.

El 2025 van assistir més de 120 de persones a aquesta activitat d'especial i gran valor per a tot l'equip del CRFS Me.

FIGURA 43.

Jornada de Portes Obertes 2025

Visites a l'estiu

A l'estiu, el CRFS Me ha obert les seves portes durant les tardes de dilluns a dissabte per aproximar als visitants de Lithica les històries darrere els animals irrecuperables que romanen al centre exposats. A més, han pogut conèixer de primera mà algunes de les amenaces a les que s'enfronta la fauna de l'illa, moltes d'origen antròpic.

3. ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

Durant el 2025 s'han acollit al Centre de Recuperació diversos estudiants en pràctiques que han aportat una mà d'ajuda en el funcionament del centre:

- Laia i Olivia: dues noies de 15 anys del Liceu Francés de Barcelona que van ajudar-nos durant cinc dies del mes de juny.
- Laia: una estudiant de quart de veterinària de la Universitat de Lleida que va realitzar les pràctiques al centre des de finals de juny fins principi de setembre.
- Nick: estudiant de doctorat de veterinària de la Universitat de Bristol que va realitzar les pràctiques amb nosaltres els mesos d'agost, setembre i octubre.

FIGURA 44.

Conjunt de fotos dels estudiants de pràctiques que han participat al 2025

4. VOLUNTARIAT

4. VOLUNTARIAT

Al Centre de Recuperació

El CRFS Me no podria haver assumit el volum de feina si no fos per la figura del **voluntariat** que contribueix al llarg de l'any en les tasques de manteniment i millores de les instal·lacions. Al llarg dels dimecres de l'any han sigut 23 els voluntaris que han decidit dedicar unes hores a ajudar a la preservació de la fauna. Durant el 2025 s'han fet **53 jornades de voluntariat**.

Com en els darrers anys, enguany també hem pogut comptar amb l'ajuda alterna de **4 voluntaris d'un programa europeu del GOB Menorca**.

El 5 de juny el voluntariat del CRFS Me també va tenir la seva representació a l'event creat pel **Dia del Voluntariat**, en honor a tots els que col·laboren de manera altruista en la labor del GOB.

FIGURA 45.

Equip de voluntariat d'un bon dimecres d'estiu.

FIGURA 46.

Dalt. 4 cries de passeriforme ingressades al CRFS Me.

Programa cria de polls

Un any més, per donar resposta a l'interès de ciutadanes compromeses amb la conservació de la fauna i que es mostra disposada a ajudar, i per donar suport al gran volum de feina durant els mesos en què la majoria d'espècies crien als seus polls, s'ha realitzat el **programa de cria de polls i cries a casa**.

Al programa s'hi han adherit un total de **7 persones** a les que ja se les havia fet una formació sobre maneig, pautes d'alimentació i la cura i higiene dels animals. Les espècies cedides al programa han estat principalment de passeriformes i falzies. Gràcies a la dedicada feina d'aquest grup, s'han pogut criar i alliberar aproximadament **70 polls**.

Dreta. Poll volander de vinjola que va ser posteriorment cedit a una de les voluntàries del programa.

5. DIVULGACIÓ

Al llarg del 2025 el CRFS Me ha tingut l'oportunitat de difondre diverses accions a través de diferents mitjans de comunicació:

- 2 programes a la **ràdio** (1 a Onda Cero i 2 a La Ser)
- 2 participacions al programa 5 dies de la **televisió autonòmica** (IB3)
- 1 aparició a les notícies de la televisió autonòmica (IB3) per l'alliberació de 13 mussolets a la muntanya del Toro.

A més, s'ha fet ús de les **xarxes socials del GOB Menorca** (Instagram, i X/Twitter) i el compte del CRFS Me a Facebook per a la difusió d'informació d'especial rellevància a la ciutadania.

D'aquesta manera, entre d'altres es va poder:

- anunciar el nou **conveni de col·laboració amb Menorca Preservation Fund**
- difondre la tasca del CRFS Me durant la **temporada de cria** i la necessitat de la col·laboració ciutadana en la detecció i les cures primerenques de **polls** que necessiten ajuda
- difondre també la **sortida dels polls de baldritja dels nius** el mes d'octubre i com actuar en cas de trobar-ne un al terra
- xerrar sobre la **Memòria Tècnica del 2024**, donant valor a la feina feta
- divulgar sobre la **població de les tortugues de terra** i la problemàtica de tenir-les en captivitat.
- informar del **protocol** a seguir en cas d'albirament de **tortugues marines i cetacis** varats o emmallats
- difondre la **Jornada de Portes Obertes** i el començament de l'**època de visites** al centre.
- anunciar la **nidificació d'una Caretta Caretta** a la platja de Cala'n Calderer després de 5 anys sense nidificacions detectades a Menorca

FIGURA 47.

Poll de baldritja que va ingressar al CRFS Me.

6. COL·LABORACIONS I PROJECTES CIENTÍFICS

Projectes científics

Una altra de les labors que es procura dur a terme al CRFS Me és la col·laboració amb projectes científics en relació amb qualcunes de les espècies amb les que es treballa. Aquestes col·laboracions es duen a terme de diferents maneres segons les necessitats de l'estudi.

Una de les accions a destacar és la col·locació de **transmissors** a individus de milà alliberats, a càrrec del CIME, el que permet estudiar els moviments migratoris d'aquestes aus.

També s'ha col·laborat amb el **Grup d'Investigació en Parasitologia i Ecoepidemiologia Mediterrània** de la Universitat de les Illes Balears en la cessió de cadàvers d'**eriçó** (*Atelerix algirus*) que presentaven una simptomatologia nerviosa, compatible amb la parasitació per nemàtodes.

Aquest any s'ha començat la col·laboració amb el **departament de Zoologia de la UIB** per l'estudi de paràsits dels animals silvestres mitjançant l'enviament de **paparrs**. Es tracta de un projecte autonòmic dins del projecte nacional GARES i té com objectiu identificar i estudiar les espècies de paparrs presents a Balears i les seves possibles malalties.

Per altra banda, també es congelen els **quiròpters** morts per enviar-se posteriorment a l'**Instituto Carlos III de Madrid**, pel seu anàlisi en *Lyssavirus* spp. (virus de la ràbia).

Noves col·laboracions

A principis d'any es va firmar un **Conveni de col·laboració amb Menorca Preservation Fund**. Aquesta ajuda permetrà dur a terme millores de les instal·lacions i millorar així els serveis prestats en la recuperació de la fauna autòctona accidentada de l'illa.

FIGURA 48

Quiròpter del gènere Myotis sp. ingressat al CRFS Me

7. AGRAÏMENTS

Establiments i entitats

Tota la feina feta durant aquest any ha sigut possible gràcies a la col·laboració d'un gran nombre de persones compromeses amb la conservació de la fauna de la nostra illa, que actuen de manera desinteressada i altruista per a que des del CRFS Me puguem desenvolupar la nostra tasca de manera exitosa.

Per començar, volem agrair a tot l'equip del **GOB Menorca** la seva feina incansable en la protecció i conservació del medi natural i l'ajuda que ens proporciona en la recepció i gestió d'animals a les seves oficines. Gràcies al **COFIB** un any més per l'aportació de fons, mitjans, ajuda tècnica i personal, que fa possible que el CRFS Me pugui millorar any rere any.

Una part important de les millores que podem dur a terme al centre es deu a les **donacions** i als **apadrinaments** d'animals provinents de **particulars** que confien plenament en la nostra feina, cosa que agraim profundament. Gràcies també a l'**Hotel Turquesa Mar** per la seva aportació tant econòmica durant aquesta temporada d'estiu. Enguany volem agrair especialment la confiança de **Menorca Preservation Fund** en la cessió de fons per a la millora del CRFS Me.

La gestió en les recepcions d'animals ferits seria molt més complicada sense la col·laboració dels organismes oficials de l'illa (**Ajuntaments, Polícies Locals, Agents de Medi Ambient, Guàrdia Civil i Seprona**), així com de les clíniques veterinàries **Vets Ciutadella, Vets Ferreries** i **Clínica Veterinària Es Mercadal** i les treballadores del **Lloc de Menorca**.

Parlant de clíniques veterinàries, un agraïment molt especial a **Jaume Pons Bagur**, de la **Clínica Veterinària Jaume Pons**, per la seva feina excepcional en el diagnòstic i tractament i en les indicacions per la cura dels animals ferits i/o malalts que ens arriben.

Agraim la col·laboració de les **Protectores d'Animals de Ciutadella i de Maó** en la gestió dels animals domèstics perduts, fent ús de les seves xarxes socials i contactes per la difusió dels casos.

Gràcies a **Pedrerres de s'Hostal - Lithica** per deixar-nos, un any més, fer ús d'una part del seu espai per a que puguem desenvolupar la nostra feina en un entorn tan especial.

També volem destacar la col·laboració del **Consell Insular de Menorca** i dels **ajuntaments de Ciutadella, Ferreries, Es Mercadal, Es Castell i Maó**.

Volem mencionar també els establiments que han col·laborat en la cessió d'aliments per als animals: **Sa Muradeta, Fruites Jover** i supermercat **Eroski**.

7. AGRAÏMENTS

Establiments i entitats

**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Consorci per a la Recuperació
de la Fauna

**GOB
MENORCA**

ECOLOGISME RESPONSABLE

**Govern de les
Illes Balears**
Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural

JAUME PONS & LIDIA MASSIP

LITHICA
PEDRERES DE S'HOSTAL

**CONSELL INSULAR
DE MENORCA**

MENORCA
RESERVA DE BIOSFERA

**AJUNTAMENT
DE
CIUTADELLA
DE MENORCA**

**AJUNTAMENT
DE
MAÓ**

**AJUNTAMENT
DES
MERCADAL**

**AJUNTAMENT
DE
FERRERIES**

**AJUNTAMENT
DES
CASTELL**

Carns i Embotits Típics

Sa Muradeta

fruites jover

EROSKI

7. AGRAÏMENTS

Equip de treball i col·laboradors

Han sigut moltes les persones que han fet possible tant la gestió i recuperació dels animals com el manteniment de les instal·lacions. Aquest any ha sigut un any de canvis en quant al personal contractat al CRFS Me, per la qual cosa ha sigut encara més important poder comptar amb el suport de voluntaris i voluntàries, sobretot veterans, per donar una empenta al nou equip.

Núria Bosch Pons, biòloga i coordinadora del Centre, **Mercè Romero Coll**, biòloga i tècnica, i **Sofía Romero Martínez**, tècnica. La nostra feina consisteix en la recollida, tractament, alimentació, marcatge i alliberament dels animals ingressats, a banda de les tasques d'educació ambiental, de manteniment i de dinamització del voluntariat. També de gestionar els avisos que arriben al telèfon del centre i de les tasques administratives i de gestió de dades.

Míriam García Vendrell, biòloga i coordinadora durant gran part de l'any, responsable de construir unes bases sòlides sobre les que recolzar-nos a l'hora de dur a terme les nostres feines i resolent dubtes sempre que ha sigut necessari.

Judit Baubí Fuentes, anterior biòloga i tècnica, també disposada sempre a donar-nos un cop de mà amb els dubtes que sorgeixen.

Joan Vinent De La Fuente, veterinari contractat com a tècnic durant les baixes d'aquest any.

Jaume Pons Bagur, veterinari, coordinació i suport veterinari, incloent tractaments, cirurgia i radiologia.

Evarist Coll Pino, voluntari veterà, vetllant pel bon funcionament del Centre i sempre disposat a ajudar en tasques de manteniment i de gestió. Enguany impulsor i coordinador del nou grup de voluntariat de manteniment.

Pere Pons Sabater, voluntari veterà en responsabilitats d'assessorament, manteniment de les instal·lacions i gestió dels animals.

Sergi Marí i **Àgueda Escaño**, coordinador insular i administrativa, del GOB Menorca.

Gemma Ízcara, responsable de l'àrea d'Educació Ambiental del GOB Menorca.

Gustavo Oreggia i **Lili Germann**, atenció i gestió de les visites durant els capvespres d'estiu.

En la recollida i atenció d'animals a les oficines del GOB Menorca a Maó: **Àgueda Escaño**, **Cristina Gomila**, **Sergi Marí**, **Jara Febrer**, **Miquel Camps**, **Núria Llabrés**, **Eva Cardona**, **Gemma Ízcara**, **Víctor Carretero**, **Oriol Radalga**, **Giulia Massaro**, **Andrea Ramon-Cortes** i **Jan Ros**.

Voluntaris en la neteja i manteniment de les instal·lacions, l'atenció dels animals i el suport a tallers, i voluntaris en el trasllat d'animals: **Olga Pozos**, **Xema Moya**, **Katja Szameitat**, **Cecília Roca**, **Gustavo Oreggia**, **Lena Mühlens**, **Judith Paniagua**, **Aina Fiol**, **Marga Morales**, **Lili Germann**, **Mar Cuadra**, **Quim**, **Ricard Cabré**, **Alba Lledó**, **Patricia Coll**, **Raül Martínez**, **Jaime Moreno**, **Ivan Renau**, **Eloi Canes**, **Antoni Ferrer**, **Gonçal Seguí**, **Lluís Arguimbau** i **Francesc Coll**.

Voluntaris en la cria de polls: **Ángeles Leiva**, **Dora Hernández**, **Nathalie Fillarte**, **Patricia Balaguer**, **Júlia Rotger**, **Rocío Manzanares** i **Miquel Camps**.

ANNEXES

Annex I

A la següent taula apareix el nombre d'aus silvestres ingressades, classificades segons l'ordre i l'espècie, i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CRFS Me) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Accipitriformes						
<i>Pandion heliaetus</i>	Àguila peixatera	1	0			Desconegut
<i>Gyps fulvus</i>	Voltor lleonat	1	0			Caiguda a l'aigua
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Àguila calçada	7	6	33%		Inanició (1), caiguda a l'aigua (1), trauma desconegut (2)
<i>Milvus milvus</i>	Milà reial	7	4	50%		Trauma desconegut, malaltia, inanició, tir/dispar
<i>Neophron percnopterus</i>	Miloca	2	1	0%		Inanició/desnutrició
Anseriformes						
<i>Anas platyrhynchos</i>	Collverd	2	1	0%		Poll (1), trauma desconegut (1)
<i>Tadorna tadorna</i>	Ànec blanc	1	1	0%		Inanició/desnutrició
Apodiformes						
<i>Apus apus</i>	Falzia	89	88	78%		Poll (61), trauma desconegut (7), poll volander (3), desorientació (2), incautació (1)
<i>Apus pallidus</i>	Falzia pàl.lida	8	8	75%		Trauma desconegut (2), poll (2), desorientació (2)
Bucerotiformes						
<i>Upupa epops</i>	Puput	17	16	25%		Trauma desconegut (10), poll (3), atac d'un predador (2), plàstics (1)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Charadriiformes						
<i>Burhinus oedicnemus</i>	Sebel·lí	7	7	86%		Trauma desconegut (4), desorientació (2)
<i>Ichthyaetus audouinii</i>	Gavina roja	4	3	0%		Trauma desconegut (2), hams/pesca (1), malaltia (1)
<i>Larus michahellis</i>	Gavina	40	37	35%		Malaltia (18), trauma desconegut (11), inanició (5), col·lisions (3)
<i>Charadrius alexandrinus</i>	Picaplatges camanegre	1	1	0%		Malaltia
<i>Scolopax rusticola</i>	Cega	2	1	0%		Inanició (1), atac d'un predador (1)
<i>Pluvialis apricaria</i>	Fuell	1	1	0%		Trauma desconegut
Columbiformes						
<i>Columba palumbus</i>	Tudó	30	26	31%		Poll (16), trauma desconegut (6), atac d'un predador (3)
<i>Streptopelia decaocto</i>	Tórtora turca	47	41	17%		Poll (11), malaltia (11), trauma desconegut (9), atac d'un predador (3)

ANNEXOS

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Falconiformes						
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó	7	5	20%		Atac depredador (1), caiguda a l'aigua (1), col·lisió vallat (1)
<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer	83	80	91%		Trampejat (57), trauma desconegut (3), poll (14)
Galliformes						
<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu	1	1	0%		Poll
<i>Coturnix coturnix</i>	Guàtlera	1	1	100%		Col·lisió finestra
Passeriformes						
<i>Anthus pratensis</i>	Titina sorda	1				Desconegut
<i>Carduelis carduelis</i>	Cadenera	8	6	25%		Poll (3), atac d'un predador (1), inanició/desnutrició (1), col·lisió finestra (1)
<i>Chloris chloris</i>	Verderol	21	21	9%		Poll (7), poll volander (6), atac d'un predador (4), col·lisió finestra (3)
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Durbec	2	2	0%		Trauma desconegut, desconegut
<i>Corvus corax</i>	Corb	1				Electrocució (1)
<i>Curruca melanocephala</i>	Busqueret capnegre	10	9	11%		Poll (4), destrucció d'hàbitat (4), desorientació (1)
<i>Delichon urbicum</i>	Cabot	10	10	50%		Destrucció d'hàbitat (5), poll (3)
<i>Erithacus rubecula</i>	Rupit	3	3	0%		Atac d'un predador, col·lisió finestra, trauma desconegut

ANNEXES

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
<i>Fringilia coelebs</i>	Pinsà	2	2	0%		Trauma desconegut, poll
<i>Hirundo rustica</i>	Oronella	1	0			Trauma desconegut
<i>Lanius senator</i>	Capsigrany	2	1	0%		Poll, trauma desconegut
<i>Motacilla alba</i>	Xàtxero	1				Atac d'un predador
<i>Muscicapa tyrrenica</i>	Papamosques	2	2	0%		Poll volander, desconegut
<i>Parus major</i>	Ferrerico	4	3	0%		Poll (3), col·lisió finestra (1)
<i>Passer domesticus</i>	Gorrió teulader	107	98	31%		Poll (42), poll volander (20), trauma desconegut (12), atac d'un predador (11)
<i>Regulus regulus</i>	Reietó d'hivern	1	1	0%		Inanició/desnutrició
<i>Sturnus unicolor</i>	Estornell negre	1	1	0%		Poll
<i>Sturnus vulgaris</i>	Estornell	3	3	0%		Trauma desconegut (2), malaltia (1)
<i>Turdus merula</i>	Tord negre	43	37	54%		Poll (16), poll volander (9), trauma desconegut (4), atac d'un predador (3)
<i>Turdus philomelos</i>	Tord	1	1	0%		Trauma desconegut
<i>Sylvia atricapilla</i>	Busqueret de capell	1	1	0%		Poll

ANNEXES

Annex I

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Pelecaniformes						
<i>Ardea ibis</i>	Esplugabous	18	14	7%		Trauma desconegut (4), poll (4), col·lisió vehicle (2), desorientació (2) col·lisió estesa elèctrica
<i>Egretta garzetta</i>	Agró blanc	1	1	0%		Trauma desconegut
Piciformes						
<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer	1	1	100%		Caiguda a l'aigua
Podicipediformes						
<i>Podiceps nigricollis</i>		1	1	100%		Desorientació
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Setmesó	1	1	0%		Malaltia
Procellariiformes						
<i>Calonectris diomedea</i>	Virots gros	15	7	86%		Desorientació (6), Desconegut (8)
<i>Puffinus mauretanicus</i>	Virots petit	1				Desorientació
Strigiformes						
<i>Asio otus</i>	Mussol banyut	1	1			Cremat
<i>Otus scops</i>	Mussol	39	35	63%		Poll (20), trauma desconegut (5), poll volander (6)
<i>Tyto alba</i>	Òliba	8	6	0%		Trauma desconegut (3), inanició/desnutrició (3), col·lisió vehicle (1)
Suliformes						
<i>Gulosus aristotelis</i>	Corb marí	4	3	33%		Trauma desconegut, inanició/desnutrició, desorientació, ham/art pesca
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Corb marí gros	1	1	0%		Desorientació
Total		675	601	47%		

ANNEXES

Annex II

A la següent taula apareix el nombre de mamífers ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CRFS Me) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Eulipotifes						
<i>Atelerix algirus</i>	Eriçó	77	72	38%	1	Malaltia (22), cria (10), inanició (10), caiguda a l'aigua (7), trauma desconegut (7)
Lagomorfs						
<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Conill	4	4	25%		Atac d'un predador (2), entra a edifici (1)
Quiròpters						
<i>Hypsugo savii</i>	Rata pinyada de muntanya	4	3	0%		Caiguda a l'aiga, malaltia, trobat, desconegut
<i>Myotis capaccinii</i>	Ratapinyada de peus grans	1				Desconegut
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Ratapinyada petita comuna	9	5	20%		Caiguda a l'aigua (2), trauma desconegut (2), trobat (2), desconegut (2), atac d'un predador (1)
<i>Tadarida teniotis</i>	Rata pinyada cuallarga	1	1	0%		Cria
Rodentia						
<i>Eliomys quercinus</i>	Rata cellarda	8	8	88%		Destrucció d'hàbitat (6), atac d'un predador (2).
Total		104	93	39%		

ANNEXES

Annex III

A la següent taula apareix el nombre de rèptils ingressats, classificats segons l'ordre i l'espècie i es detalla el nombre d'individus que ingressaren vius, la seva resolució (alliberats vs. roman al CRFS Me) i les principals causes d'ingrés (o les més destacades).

Espècie	Nom balear	N° ingressos	Ingressen vius	Alliberats	Roman CR	Causes principals d'entrada
Escatosos						
<i>Macropododon mauritanicus</i>	Serp de garriga	1				Atac d'un predador
<i>Podarcis sicula</i>	Sargantana italiana	1	1	100%		Trampejat
<i>Zamenis scalaris</i>	Serp blanca	3	2	100%		Desorientació (2), intoxicació/verí (1)
Testudins						
<i>Caretta caretta</i>	Tortuga marina	36	31		31*	Emmallament, col·lisió vehicle, ham/pesca
<i>Emys orbicularis</i>	Tortuga d'aigua	6	6	83%		Trobat (5)
<i>Testudo hermanni</i>	Tortuga mediterrània	605	602	92%		Captivitat (310), altres causes (147), trobat (66), cria (19), col·lisió vehicle (17), atac d'un predador (13)
Total		652	642	87%		

*Aquests exemplars de tortugues marines romanen a les instal·lacions de Fauna Marina del COFIB a Mallorca.

ANNEXES

Annex IV

A la següent taula apareix el nombre d'animals exòtics i domèstics que han ingressat, classificats segons l'ordre i l'espècie, l'apèndix de CITES i la seva resolució final.

Espècie	Nom balear	CITES	Adoptat	Alliberat/ escapat	Eutanàsia	Ingressa mort	Mort	Retornat	Roman al CRFS Me	Total
Aus										
<i>Agapornis fischeri</i>	Agapornis de Fischer			1						1
<i>Agapornis personatus</i>	Inseparable capnegre		1							1
<i>Agapornis roseicollis</i>	Inseparable de Namíbia		1			1				2
<i>Cairina moschata</i>	Ànec mut				1	1				2
<i>Columba livia</i>	Colom			11	7	3	9	2		32
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	Perico Maori cabecirojo	II				1				1
<i>Erythura gouldiae</i>	Diamant de Gould		1					1		2
<i>Gallus domesticus</i>	Gall				1					1
<i>Meleagris gallopavo</i>	Indiot		2							2
<i>Melopsittacus undulatus</i>	Periquito						2			2
<i>Pyrrhura molinae</i>	Cotorrilla mejilla verde	II							1	1
Rèptils										
<i>Chamaleo calyptrotus</i>	Camaleó del Yemen	II							1	1
<i>Graptemys pseudogeographica</i>	Falsa tortuga mapa	III			1					1
<i>Trachemys scripta</i>	Tortuga de Florida				10					10
Total			5	12	20	6	11	3	2	59

CONTACTE

Centre de Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca
619 834 597

GOB Menorca

c/Camí des Castell, 53 · 07702 Maó
Tel. 971 350 762

www.gobmenorca.com | crecup@gobmenorca.com
<https://www.facebook.com/centrederecuperaciode.menorca>